

UNR

Reykjavik

Slutdokument

∞

Ungdomens Nordiska Råd
den 3 til 5 november 2000

Resolutioner

Innehållsförteckning

UNRs FRAMTID	3
Ungdomens Nordiske råd vill stärka den nordiska identiteten bland ungdomar ..	4
Randområdene	5
Nærområdene	6
”Norden inn i et nytt artusen”- Handlingsplan for tvarsektorella barn- och ungdomspolitsikt samarbeite i NMR	7
Ungdommens Nordiske Råd anbefaler et grænselöst Norden	8
Resolution om bioetik i sjukvården	9
Deltagare på Ungdomens nordiska råd 2000	11

*Ungdommens Nordiske Råd
Reykjavik 3.-5.11.00*

RESOLUSJON:

UNRs FRAMTID

UNR er i dag en sentral og viktig arena for politisk diskusjon. Gjennom erfaringsutveksling, diskusjoner og fysiske møter har unge politikere i Norge mulighet til å løfte sentrale politiske spørsmål inn mot Nordisk råd. Det er viktig for videreutviklingen av den felles Nordiske politisk debatt at ungdommens røster kan høres.

Slik UNR er organisert i dag er det en AdHoc organisasjon fram mot den årlige samlingen i forbindelse med Nordiska Raadets session paa høsten. Denne organiseringen gir et svakt utgangspunkt med tanke på kontinuitet og kapasitet til å arbeide grundigere med de politiske spørsmål en tar opp. Vi ser derfor positivt på å utvikle Ungdommens Nordiske Råd til en bredere politisk arena.

Dersom UNR skal bli en mer aktiv og sentral politisk arena foreslaar vi følgende endringer:

1. Takorganisasjonene sikres gode arbeidsvilkår som et nødvendig grunnlag for å utvikle en politisk fellesarena.
2. UNR faar en annen organisering.
UNR ledes av UNRs AU som utgår fra de politiske takorganisasjonene i Norden. Den daglige drift av UNR skjøtes av et sekretariat lokalisert til Nordiska Ministerrådets kanseli. UNRs sekretariat har ansvar for UNRs arrangementer, utreder politiske saker på oppdrag av UNRs AU, sammenfatter papers fra UNRs arrangementer og bidrar til informasjon og informasjonsspredning om ungdomspolitik i Norden.

I tillegg til den tradisjonelle samlingen før Nordiska Rådets høstsesjon tar man sikte på en årlig tema konferanse om ungdomspolitik. Denne legges i samband med Nordiska Rådets sesjon om våren. En slik konferanse maa ogsaa inkludere ungdomspolitikere fra nærområdene. Konferansen bör ogsaa være åpen for ikke politiske ungdomsorganisasjoner.

RESOLUSJON:

**UNGDOMENS NORDISKA RÅD VILL STÄRKA DEN NORDISKA IDENTITETEN
BLAND UNGDOMAR**

Om inte ungdomar får en nordisk identitet idag, så kommer det nordiska samarbetet att försvinna i framtiden. Den nordiska identiteten är mer än bara språk. Det är också bland annat en gemensam kultur, historia och en känslögemenskap. Därför måste ungdomar få den praktiska möjligheten att träffas och utveckla sin nordiska identitet. UNR menar att trygghet i sin egen identitet gör att man blir mer mottaglig för människor med annan bakgrund.

Naturliga mötesplatser måste finnas för ungdomar i Norden. Nordiska ungdomsprogram och vänortssamarbetet måste säkras och ytterligare utvecklas. Det är bara genom möten med andra människor som man själv utvecklas och som man lägger grunden för sin egen nordiska identiteten.

Nordplus mini, utväxlingsprogrammet för skolungdom i Norden är ett positivt steg i denna riktning. Utbytesprogrammet Nordjobb är ett annat utmärkt exempel på ett fungerande ungdomsutväxlingsprojekt i Norden. Erfarenheten visar att den nordiska identiteten har stärks avsevärt hos de som fram till idag genomgått ett Nordjobbbyte. UNR är därför beskymrad över den minskande prioritering som Nordjobb får av Nordiska Ministerrådet. Nordjobb är ett flaggskepp inom nordiskt samarbete och bör så förbli.

I den ideella sektorn utförs idag det absolut livligaste samarbetet i Norden. Frivilligorganisationerna har traditionellt alltid haft ett starkt fäste i de nordiska länderna och det har alltid varit naturligt för dessa att arbeta tillsammans med sina systerorganisationer i de andra nordiska länderna. Ett stort ansvar sätts idag på den ideella sektorn vad gäller stärkandet av den nordiska identiteten. UNR menar att detta är positivt och uppmanar samtidigt de enskilda nordiska länderna att stödja frivilligorganisationernas arbete.

UNR anser att de skandinaviska språken är en mycket viktig del av den nordiska identiteten. För att stärka språkförståelsen bör därför i första hand de nordiskt producerade TV-programmen vilka sänds i public servicekanalerna i de nordiska länderna sändas över hela Norden. Nordiska rådet bör också ha ett särskilt ansvar för att det ska finnas nordisk information tillgänglig via internet. Stor vikt bör läggas på att informationen även ska vara riktad gentemot barn och ungdom.

Det västnordiska samarbetet måste stärkas och i första hand koncentreras till att stödja bildandet av ett västnordiskt forum. Även i de övriga randområdena måste samarbetet intensifieras. Randområdena måste ges en större möjlighet att på lika villkor kunna delta i det nordiska samarbetet. UNR anser också att den nordiska identiteten kan stärkas, särskilt bland ungdomar, genom gemensamma nordiska samarbetsprojekt i närområdena.

UNR menar:

- Att ungdomars nordisk identitet måste stärkas för att det nordiska samarbetet ska ha en framtid
- Att Nordjobb måste prioriteras och förstärkas
- Att den ideella sektorn är den viktigaste aktören i stärkandet av den nordiska identiteten
- Att den skandinaviska språkförståelsen är viktig och måste stärkas
- Att ett västnordiskt ungdomsforum ska inrättas

RESOLUSJON:

Randområdene

UNR anerkjenner de spesielle utfordringene vi står ovenfor i randområdene i Norden. Både Øst- Finland, Nordkalotten og Vest- Norden opplever en rekke felles problemer, slik som stor utflytting av ungdom, lange avstander i forhold til samarbeid både lokalt, nasjonalt og regionalt. I tillegg opplever randområdene at de har forskjellige språk og kultur i forhold til de rådende språkene i de nordiske samarbeidsprosjektene. UNR ser det derfor som svært viktig å utvikle samarbeidet og støttetiltakene med og til disse områdene. Videre ønsker UNR å støtte opprettelsen av Vestnordisk Ungdomsforum, som skal ha samme status som BYF og BRYF. Et slik forum vil kunne støtte oppbygningen av egne strukturer i randområdene og styrke vestnordens posisjon i det nordiske samarbeidet.

UNR er særlig bekymret for de utfordringene randområdene står ovenfor i forhold til ungdom og utdanning. Utdanningsnivået i randområdene er generelt lavere enn i de sentrale strøkene, vi vil henstille NMR til å motivere landene til å bygge opp særskilte undervisningstilbud i randområdene. Det er også et stort behov for å gjøre utdanningsmulighetene og utvekslingstilbudene i de rurale områdene bedre kjent blant nordiske skoleelever og studenter.

RESOLUSJON:

Nærområdene

UNR er svært glade for at Nordens naboland, Russland, Baltikum, Kaliningrad og Polen, blir tatt på alvor og at deres utviklingsprosess blir støttet av nordiske prosjekt og tatt med i nordiske samarbeid. Videre synes vi det er svært viktig at Nærområdene fortsatt får sterk støtte og at ungdomssamarbeidet blir kraftig styrket.

Barne- og ungdomsorganisasjonene samarbeid i nærområdene har til nå vært tuftet på demokratiseringsprosjekter, organisasjonsoppbygning, kultur og økologi. UNR mener mange av prosjektene til nå har vært basert på nordiske styring og at det i fremtiden må settes mer fokus på gjensidig erfaringsutveksling.

UNR mener det bør satses mer på å bygge opp møteplasser mellom nordisk ungdom og ungdom fra nærområdene. Visumplikten og andre offentlige hindringer setter stoppere og skapere vanskeligheter for slike møter og effektivt samarbeid. NMR må ta initiativ til å forenkle reglene og mobiliteten for ungdom.

Mobilitetsprogrammet Øst- Jobb har stort sett fungert godt, og det er svært beklagelig at arbeidet er lagt ned. Det bør reetableres snarest mulig med en økt satsing på informasjon i de områdene hvor ordningen har vært minst kjent.

UNR mener de nordiske økonomiske støtteordningene også bør være tilgjengelig for barne- og ungdomsorganisasjoner i nærområder. De program og møteplasser som allerede er skapt må også ha mulighet til slik støtte

NMR nærområdeprogram må støtte konkrete ungdomsprogram som Baltic Youth Forums BSYP i sterkere grad. De må også åpne for økonomisk støtte for reise og opphold til ungdom fra nærområdene som skal delta på nordisk samarbeidsprosjekt.

RESOLUSJON:

”Norden inn i et nytt artusen”

-Handlingsplan for tvarsektorella barn- og ungdomspolitsikt samarbeite i NMR

UNR ser med gladje att NMR arbetat fram en tvarsektorell barn- og ungdomspolitisk handlingsplan for aren 2001-2005. Den innehaller manga bra fragor, kommer med manga konkreta tiltak och bygger upp basen for den nordiska ungdomspolitiken. Speciellt gladjer vi oss over att den tar itu med fragor som ungdomars delaktighet, identitet, ungdomsforskningen och tolearns.

For att den nordiske samhorigheten skall overleva ar det viktig att lara ungdomarna kanna den nordisk identitet redan i ung alder. Detta gors bast genom att skapa flera motesplaster for barn och unga.

UNR ser med gladje att handlingsplanen vill starka ungdomars mojligheter att fa sin rost hord i nordiska sammanhang och starkare stoda de olika delaktighetsforumen i Norden.

UNR ser det ocksa som viktig att den nordiska ungdomsforkningen utvecklas till ett redskap i beslutsfattande gallande barn och ung. UNR anser det vara bra att handlingsplanen vill skapa gemensamma nordiska levnadsvilkorsindikatorer for ungdomsforskningen.. Det ar viktig att ungdomsforskningen far en legitim status i norden och finansieras i sin helehet av de nordiska forskningsprogerammen

UNR ser med gladje att handlingsplanen tar upp fragan om unga nyboende i norden och deras levnadsvilkor. UNR ser det som viktig att ocksa pa alla satt stoda dessa minoriteters mojligheter till att delta i det nordiska samarbeitet.

Det ar beklagligt att handlingsplanen inte behandlas pa Nordiska Radets session i Reykjavik 6-8.11.2000 utan flyttat behandlingen till februar 2001. Det vore viktig att handlingsplanen fick tillracklig med stod fran NR och att implementeringen av den i NMR borjade sa snabbt som mojligt. For genomforande av handlingsplanen har inte NMR reservera nagra tillaggsresurser eller utarbetat naagon finansieringsplan utan meningen ar att respektive sektor sjalv skall i sin egen verskamhet ta den tvarsektorella handlingsplanen i bekatande.

UNR vill att den tvarsektorella barn- og ungdomspolitiska handlingsplanen godkanns sa snabbt som mojligt, ges ekonomiska resurser att genomforas och att implementeringen av den borjar direkt fran och med borjan av ar 2001.

*Ungdommens Nordiske Råd
Reykjavik 3.-5.11.00*

RESOLUSJON:

Ungdommens Nordiske Råd anbefaler et grænselöst Norden.

UNR opfordrer de nordiske regeringer og de nordiske institutioner til at igangsætte et arbejde med henblik paa at skabe et statusoverblik over forskellene i de nationale lovgivninger angaaende uddannelse og arbejdsmarkedsregulering.

Dette arbejde skal klargøre i hvor høj grad der vil være fordel af en egentlig lovharmonisering. At der er en fordel, tyder flere ting efterhaanden paa.

De nordiske virksomheder er i stigende grad begyndt at opfatte Norden som eet samlet marked. Dette ses af de seneste fusioner indenfor bl.a. banksektoren og levnedsmiddelbranchen.

Senest har direktøren for den danske fondsbörs foreslaaet harmoniserede börsregler i Norden.

Samtidig hermed har det længe været et erklæret maal fra de nordiske regeringer, at den arbejds- og uddannelsesmæssige mobilitet indenfor Norden skal öges, ligesom et fleksibelt arbejdsmarked er ønskeligt.

For at opfylde denne maalsætning, bör de relevante nationale lovgivninger i højere grad harmoniseres til et fælles nordisk basisniveau, og barriererne for en fri bevægelse af arbejdskraft og virksomheder dermed sænkes.

Dette er muligt, fordi de nordiske samfund og den nordiske lovstiftning hviler paa de samme grundprincipper.

Ogsaa paa uddannelsesomraadet behöves en højere grad af fælles accept af de nationale kompetencer og eksaminer. Selvom det officielt har været et erklæret maal længe, at man kan overføre sine uddannelsesmæssige kompetencer mellem nordiske lande, er det i praksis ikke endnu lykkedes at gennemføre maalsætningen.

Eftersom det ar ett faktum idag att Norden har blivit ett mangkulturellt samhalle bor det aven stravas efter att examina tagna utanför Norden skall godkannas i alla de nordiska landerna under samma premisser.

Den nordiske pas-union, den nordiske socialkonvention og sprogkonventionen er gode eksempler paa et öget nordisk samarbejde til fordel for den enkelte borger.

Tilsvarende bör tilnærmelse af de nationale lovgivninger omkring arbejdsmarked og uddannelse være med til at skabe et levende og fleksibelt nordisk samarbejde, hvor den enkelte borgere med større lethed kan pendle mellem de nordiske lande.

RESOLUTION OM BIOETIK I SJUKVÅRDEN

UNR föreslår att Nordiska Rådet tar initiativ till en gemensam nordisk debatt om effekterna av den nya biotekniken och genetiken inom sjukvården på ett sådant sätt att ungdomar kan involveras.

Bakgrund

Många ungdomar har tagit ställning mot genmodifierade ingredienser i maten, och liknande frågor, vilket visar att det finns ett intresse hos många för en etisk debatt om hur vetenskapliga framsteg används. I denna debatt är det viktigt att ha tillgång till tillräcklig kunskap, och ökat inflytande i frågan. Tyvärr exkluderas ungdomar från en debatt om teknologi som kommer att finnas i samhället under hela deras livstid.

Utvecklingen av bioteknik och genetik har möjliggjort stora framsteg inom den medicinska vetenskapen. Resultatet är ny medicinteknologi med många användningsområden. En stor del av dessa kräver nya etiska ställningstaganden från samhället. De områden där den nya teknologin sannolikt kommer att kunna förändra sjukvården mest i den närmaste framtiden är:

- Behandling av cancer
- Framställning av nya mediciner genom genmodifierade mikroorganismer
- Att förebygga eller stoppa utvecklingen av vissa psykiatriska sjukdomar som t.ex. beror på skador eller brister i nervsystemet
- Genterapi mot nedärvda sjukdomar som t.ex. Huntingtons Chorea eller blödersjuka

Det är inte säkert att all tillgänglig teknologi bör användas inom sjukvården, om inte användandet är acceptabelt ur etisk synvinkel. Inom ett så expansivt område som bioteknik kan det också finnas krav på att använda teknik som inte är helt utprovad eller vars konsekvenser inte är tillräckligt väl kartlagda.

Den kunskap som samhället tillfärs genom forskningen påverkar våra värderingar och våra föreställningar. Ett exempel är förändringen av dödsbegreppet från hjärtdöd till hjärndöd som gjorts för att underlätta transplantationskirurgi. Denna förändring krävde mycket debatt och lång tid för att bli allmänt accepterad. En del av motståndet mot det nya dödsbegreppet kan bero på att hjärndöd inte är något som en människa kan se eller undersöka med egna medel. När vetenskapens eller medicinens behov får bestämma våra vardagsbegrepp finns en risk för reaktion genom misstro eller motstånd. Det finns också en fara för att försöka definiera etiska ståndpunkter som vetenskapliga fakta.

Nordens roll

I de nordiska länderna finns liknande sjukvårdssystem, liknande värdegrunder och kulturer. De sociala förhållandena är jämförbara. Därför är det önskvärt att en debatt som förs kring dessa frågor involverar hela Norden. Det är svårt att tänka sig att de nordiska

länderna skulle komma till mycket olika slutsatser inbördes, men effekten av det skulle kunna bli stor om en praktik som var förbjuden i ett land var tillgänglig i ett annat.

Några etiska kärnfrågor

1) Tillgången till kunskap om ett fosters eventuella genetiska skador eller ärvda sjukdomar kan påverka ett beslut om att genomgå abort. Detta är något som väcker starka känslor. I förlängningen kanske till och med beslut om abort fattas efter att ha konstaterat om vissa arvsanlag finns eller inte finns hos fostret.

Medan å ena sidan möjligheten att scanna efter och bota genetiska sjukdomar finns, hotar frågan om att scanna efter "önskvärda" egenskaper att göra tekniken oacceptabel. Det finns också en fara att läkarens ord får en stor vikt vid beslut om abort, baserat på en överdriven rädsla eller osäkerhet inför den genetiska informationen som läkaren förstår bättre än sin patient. Ett sånt beslut kan kännas pressat. Ett beslut om abort ska alltid fattas frivilligt.

2) Genterapi på individen som riskerar att ändra arvsmassan i könscellerna kan föras vidare till nya individer. Därför är sådan genterapi mer etiskt känslig än genterapi mot individen om det inte ger några konsekvenser för arvsmassan i könscellerna. Att genomföra sådana ingrepp utan att försäkra sig om att ändringarna eller bieffekter av ändringarna inte påverkar könscellerna är därför tvivelaktigt.

3) Individuella beslut om genterapi eller andra ingrepp i det genetiska materialet kommer att påverka den samlade mänskliga arvsmassan. Den samlade effekten kan komma att minska den genetiska mångfalden. På vilket sätt bör en individ låta detta spela roll för sitt val? En sådan fråga har inte tidigare varit aktuell att ställa.

4) Ökad kunskap om individens genetiska uppsättning och de följder för ökad sjukdomsrisk, eventuella svagheter eller brister som det medför riskerar att inkräkta på individens integritet. Ska arbetsgivare, försäkringsbolag eller liknande få tillgång till den informationen? Ska individen få lämna ut den, om det medför att indirekta krav på att bevisa sin "friskhet" kan ställas? Om det finns möjligheter att gentesta en individ utan hennes kunskap, eller medgivande, är hennes integritet åsidosatt.

Sammanfattningsvis är detta frågor som idag förs i en debatt huvudsakligen mellan forskare och samhällets etablisemang.

UNR anser att Nordiska Rådet borde sträva efter att i högre grad involvera medborgare i Norden, och särskilt ungdomar, i denna debatt genom att ta initiativ till att föra ut forskningsresultat och kunskap om medicinsk teknologi. Det är viktigt att debatten förs mellan forskare och medborgare över gränserna. Vi menar också att det är viktigt att inkludera kyrkor och sekulära rörelser med intresse för etiska frågor i denna debatt.

Deltagare på Ungdomens nordiska råd 2000

Færøerne

Olav Enomoto - Unga Samband (NCF)
Bjørn Holm - Unga Tjóðveldið (SUN)
Andrea Eldevig – FUR

Grønland

Rudolf J.K. Heilmann - Atassutip Inuusuttai - (NLRU)

Åland

Anna Janson - ungliberalerna på Åland,Finland
Hanna Nyroos - Frisinnad Ungdom - Aaland Islands (NUU)

Island

Arngrímur V. Ásgeirsson, SUF (NCF)
Guðrún Halla Sveinsdóttir - Ungir jafnarmenn (FNSU)
Kjartan Ólafsson - SUS, Samband ungra sjálfstæðismanna (NUU)
Kolbeinn Óttarsson Proppé - VG ungdom
Friðþjófur Helgi Karlsson – ÆSI (Islands ungdomsforbundi)
Sigurjón Pálsson, NUU (SUS)
Sigvarður Ari Huldarsson, ÆSI (Islands ungdomsforbundi)

Finland

Ellinor Stenroos - NCF
Kimmo Kuikanmäki, Finlands Kristliga förbunds ungdom SKLN-FKFU (KDUN)
Petra Paasilinna - FNSU (sd)
Paavo Arhinmäki - Vasemmistonuoret (SUN)
Simon-Erik Ollus – Allianssi
Annika Lindroos, generalsekreterare - Pohjola-Nordens Ungdomsförbund rf
Riikka Kervinen, KNL

Norge

Ole Morten Geving - NCF (SUL)
Silje Nilsen - Senterungdommens Landsforbund
Wenche Fone, vicepresident, Kristelig Folkepartis ungdom (KRFU)
Knut Arild Hareide, KRFU (Kristelig Folkepartis ungdom)
Tom Erlend Skaug - Unge Høyres Landsforbund, Norge (NUU)
Mari Hagen - SU (SUN)
Vegard Thise, LNU
John Inge Løvdal, President, KDUN, Kristendemokratisk Ungdom i Norden

Danmark

Regitze Rugholm – CDU (NLRU)

Peter Strauss Jørgensen - DSU (FNSU)

Lars Rasmussen - SFU (SUN)

Jakob T. Eriksen - SUN (SFU)

Bjarne Nigaard - Foreningerne NORDENs Ungdomsforbund

Sverige

Ulf Schyldt, LUF

Sofia Segergren - NCF (CUF)

Katarina Norberg - CUF

Magnus Berntsson KDU (KDUN)

Emma Jones - UV - Ung Vänster (SUN)